

अभिवचन व संचित रजेवरुन अनधिकृतपणे
कारागृहाबाहेर राहुन विलंबाने हजर
होणाऱ्या शिक्षाधीन बंध्यांच्या शिक्षा माफी
कपातीबाबत.

महाराष्ट्र शासन

गृह विभाग

शासन परिपत्रक क्रमांक: जेएलएम-०९२५/प्र.क्र.१८९/तुरुंग-२

मंत्रालय, २ रा मजला, मुख्य इमारत, मादाम कामा मार्ग,
हुतात्मा राजगुरु चौक, मुंबई - ४०० ०३२.

दिनांक:- १५ सप्टेंबर, २०२५

वाचा :-

- १) गृह विभाग शासन परिपत्रक क्रमांक-सीओटी-१००८/५५३/प्र.क्र.२५२/तुरुंग-२, दिनांक २२ मे, २००९.
- २) गृह विभाग शासन अधिसूचना क्रमांक-जेएलएम-१०१०/प्र.क्र.३२/तुरुंग-२, दिनांक ०२ ऑगस्ट, २०११.
- ३) गृह विभाग शासन परिपत्रक क्रमांक-जेएलएम-१०१३/प्र.क्र.१०१/तुरुंग-२, दिनांक ०७ सप्टेंबर २०१३.

परिपत्रक:-

कारागृहातील बंदी संचित/अभिवचन रजेवर असताना बंदीने मंजूर कालावधी संपल्यानंतर नियत दिनांकास कारागृहामध्ये हजर होणे अपेक्षित असते. तथापि, काही बंदी विहित कालावधीनंतर देखील अनधिकृतपणे कारागृहाबाहेर राहतात व विलंबाने कारागृहात हजर होतात किंवा पोलीसांमार्फत अशा बंध्यांना पकडून कारागृहात हजर केले जाते.

२. या अनुषंगाने मा. उच्च न्यायालय, छत्रपती संभाजीनगर खंडपीठाकडील फौजदारी रिट याचिका क्र. ६४५/२०२५ प्रकरणात दि.०८/०८/२०२५ व दि.११/०९/२०२५ रोजी दिलेल्या निर्देशाच्या अनुषंगाने, फौजदारी रिट याचिका क्र. २८४/२००६ मध्ये दिलेली मार्गदर्शक तत्वे विचारात घेवून, मंजूर रजा कालावधीपेक्षा विलंबाने कारागृहात हजर होणाऱ्या बंध्याबाबत खालीलप्रमाणे कार्यवाही करण्यात यावी.

- १) बंध्यास शिक्षा देण्यासाठी कारणे दाखवा नोटीस देवून, त्याची बाजू मांडण्यासाठी सात दिवसांचा अवधी देण्यात यावा.
- २) त्यावर सक्षम प्राधिकाऱ्याने बंदीचे कारण समर्पक नसेल तर विनंती नाकारून बंध्याचे म्हणणे फेटाळल्यास त्याचा कारणासहीत आदेश पारीत करावा.

- ३) बंद्यास शिक्षा प्रस्तावित केली असल्यास शिक्षा देणाऱ्या अधिकाऱ्याने अशी शिक्षा कारागृहाच्या वरीष्ठ सक्षम प्राधिकाऱ्याकडे सादर करून, ती देण्यास सक्षम असलेल्या कारागृह उपमहानिरीक्षक यांची मान्यता घेणे आवश्यक राहिल.
- ४) वरीलप्रमाणे शिक्षेची मंजूरी प्राप्त झाल्यानंतर बंदीस शिक्षा देणाऱ्या संबंधित सत्र न्यायालयाकडून त्या शिक्षेचे न्यायिक मुल्यांकन (Judicial Appraisal) करून घेण्यात यावे व त्यानंतर बंदीस उपरोक्त मुल्यांकनानुसार, माफी कपातीची शिक्षा देण्याचे आदेश लेखी द्यावेत.
- ५) बंद्यास शिक्षा लागू करताना कार्यवाहीचे वरील टप्पे /सूचनांचे पालन करावे.

३. सदर परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२५०९१५१९४११९०२२९ असा आहे. सदर परिपत्रक डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(नारायण बि. माने)
अवर सचिव, गृह विभाग

प्रत,

१. अपर पोलीस महासंचालक व कारागृह महानिरीक्षक, महाराष्ट्र राज्य, पुणे,
२. विभागीय आयुक्त सर्व महसूली विभाग
३. सर्व जिल्हाधिकारी.
४. सर्व कारागृह उपमहानिरीक्षक,
५. सर्व कारागृह अधीक्षक,
६. निवड नस्ती (तुरुंग-२).